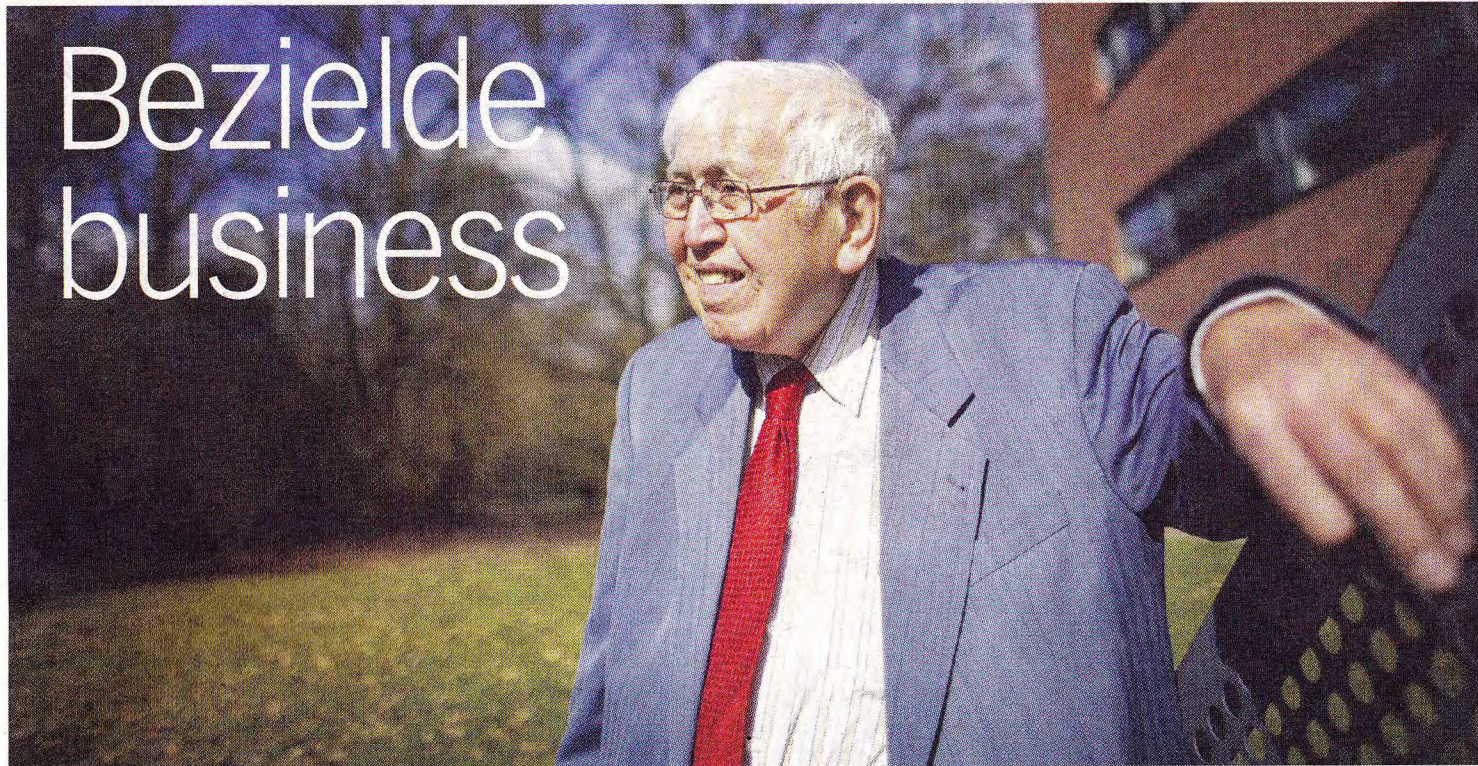

Zaken doen en spiritualiteit: twee grotere tegenpolen lijken nauwelijks denkbaar. Niet volgens Paul de Blot (86), hoogleraar Business Spiritualiteit aan Nijenrode. 'Als je voelt dat het goed is, gaat het vanzelf' tekst Ivo van Woerden | foto Marieke Wijntjes

SPIRITUALITEIT

Bezielde business

Paul de Blot

'Ik was dood en het was heerlijk', zegt hoogleraar Business Spiritualiteit Paul de Blot (86). 'Ik zat in een concentratiekamp in Indonesië, had er een jaar eenzaam opgesloten gezeten en geen zonlicht gezien. Ik was gestorven, mijn lichaam lag gewikkeld in doeken in het lijkenhuis klaar om begraven te worden. Ik kon het allemaal van een afstand zien. Ik was in een grote ruimte met kleuren en ik zweefde. En toen werd ik weer wakker. Ik kreeg het leven terug - het mooiste geschenk dat er is, gratis en voor niets. Het was overrompend. Dat is voor mij spiritualiteit: de beleving van het leven als iets moois.'

Prof. Dr. Paul de Chauvigny de Blot SJ Lic. Ph., kortweg Paul de Blot, werd in 1924 geboren in Kutowinangun op Java, Indonesië. Hij lijkt de belichaming te zijn van zijn vak. De essentie van het leven, zoals die in het concentratiekamp tot hem kwam, probeert hij zijn studenten te leren te gebruiken in het zakenleven.

'Natuurlijk gaat het bij 'zaken doen' om geld verdienen', zegt De Blot. 'Maar wie doen er zaken? Zijn dat gorilla's? Computers? Precies: mensen. En mensen zijn altijd bezielde.'

De hoogleraar ziet het leven als een keuze. 'Je kunt groeien of doodgaan.' Zelf ontwikkelde hij zich door onder andere natuurkunde, filosofie, theologie, antropologie, psychologie en bedrijfskunde te studeren. Studies waarvan hij nu zegt dat ze noodzakelijk waren. 'De situatie veranderde telkens waardoor ik aan een nieuwe studie begon om me aan die situatie aan te passen.'

GELOOF

De Blot overleefde het Jappenkamp en wilde desondanks naar Japan om mensen te helpen nadat Hiroshima en Nagasaki werden gebombardeerd. 'Japan zat op slot', zegt De Blot. 'Je kwam er alleen in als je aansloot bij de Jezuïeten.' Dat

deed hij en in dat geloof vond hij alles terug wat hij had geleerd in het concentratiekamp: de waarde van vriendschap en de medeverantwoordelijkheid die je draagt voor je lotgenoten.

Na veel omzwervingen kwam hij in 1979 bij de Nijenrode Universiteit terecht. Op zijn 82e werd hij daar benoemd tot hoogleraar. Vorig jaar kwam daar een lintje van de Koningin bij. De Blot schreef en schrijft bijdragen voor verschillende boeken over Business Spiritualiteit, houdt er een weblog over bij op Pauldeblot.nl en is hoofdredacteur van een driemaandelijks magazine over dat onderwerp. 'Rustig aandoen? Ik ben met pensioen, maar moet ik dan achter de geraniums gaan zitten? Vanavond geef ik tot tien uur les en ik kan tijdens dit interview gebeld worden omdat ik pater ben en mensen bijsta als er iemand overlijdt.'

Zijn boodschap is dat zaken vanuit het hart moeten worden gedaan. 'Met alleen deskun-

digheid kom je er niet', zegt De Blot. 'Het kost veel te veel tijd en energie om je deskundigheid bij te houden, maar als je voelt dat het goed is wat je doet, dan gaat het vanzelf.'

Dat geldt zelfs voor arbeid die als geestdovend bekend staat. De Blot: 'In een autofabriek, ik zeg niet welke, werkten mensen aan de lopende band. De snelheid van de band werd van bovenaf bepaald. Daar werden dus eisen aan de productiviteit gesteld. Maar de resultaten vielen tegen want de mensen die er werkten werden als machines gezien.'

'Ieder mens is maar naar één ding op zoek: waardering. Toen de medewerkers op de vloer zelf de kans kregen om de snelheid van de band te bepalen, ging de productiviteit al snel omhoog. Ze kregen het vertrouwen en de waardering van het management. Als je je vak met plezier gaat uitoefenen, word je niet moe.'

Uit onderzoek is gebleken dat mensen die hun werk met plezier doen productiever zijn, zich minder snel ziek melden en beter kunnen samenwerken. Er zijn volgens De Blot twee dingen in het bedrijfsleven die het plezier de nek om draaien: de zucht naar geld en de zucht naar macht. Zodra bedrijfsleiders daaraan verslaafd raken, verdwijnt alle menselijkheid en is een bedrijf volgens de hoogleraar 'gedoemd om te mislukken'.

CRISIS

De economische crisis was volgens De Blot helemaal niet erg. 'Economie is een middel en geen doel op zich. Als je er verslaafd aan raakt, gaat het mis. Bovendien moet je oude wegen durven loslaten. Je moet vernieuwen om te overleven. Door de crisis kunnen we terug naar het begin en dat is heel goed.'

Zit er nog enige zweverigheid in Business Spiritualiteit? 'Nee', zegt De Blot resoluut. 'Het gaat juist om realistisch en disciplinair zijn. Je moet proberen om jezelf te blijven verwonderen, zoals een kind dat doet. Alles wat ik in mijn leven vooruit heb gepland, is mislukt. Maar als je waakzaam bent voor de kansen die je toevallen, dan blijkt dat juist uit een ogenschijnlijk onbelangrijke ontmoeting, iets geweldigs komt.' ■